

מבוא ליחידת הוראה לכיתות י' – י"ב

"בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם הראשון, נטלו והחזירו לפני כל אילני גן עדן ואמר לו: ראה מעשיי, כמה משובחים הם! וכל מה שבראתי, בשבילך בראתי. תן דעתך, שלא תקלקל ותחריב את עולמי. שאם קלקלת, אין מי שיתקן אחריך". קהלת רבה (וילנא), ז, א (יג)

האפיפיור פרנסיסקוס קרא למנהיגי מדינות העולם "לשמוע את "זעקת כדור הארץ ואת זעקת העניים".

משבר האקלים שפוקד את האנושות, הפך בשנים האחרונות לאיום שגובה קורבנות בנפש. [ארגון הבריאות העולמי](#) (World Health Organization – WHO) אף מגדיר אותו האתגר הגדול ביותר במאה הנוכחית. הוא לא עוד נושא סביבתי, אל א-משבר-המחייב את כל מנהיגי העולם להתגייס למען כדור הארץ.

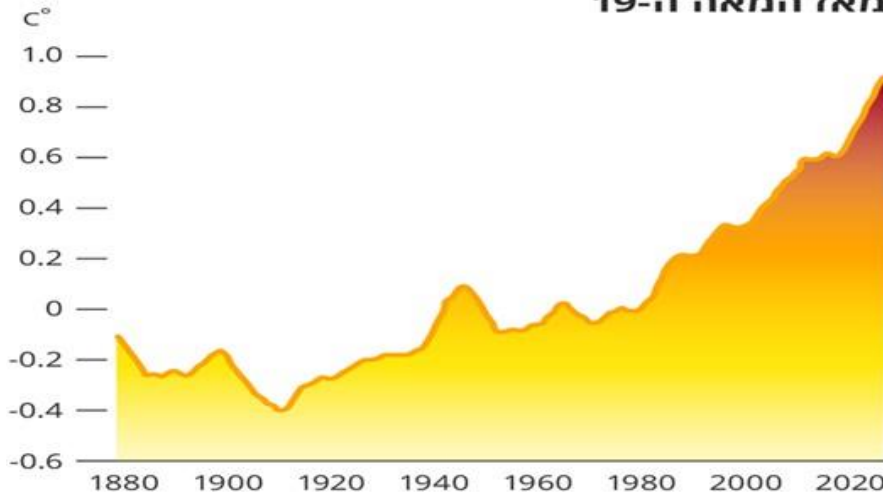
שינוי האקלים גורם לעלייה בתדירות ובעוצמה של אירועים קיצוניים כמו: שיטפונות, סערות, בצורות קשות בחלק מהעולם, גלי חום, סופות חול ושרפות ענק, הפשרת קרחונים -הצפות, מה שעלול להציף ערי חוף רבות בעולם- ומאות מיליוני בני אדם שיאלצו להיות פליטים, אירועי יובש, פגיעה באיכות החיים וברכוש.

מדעני האקלים טוענים שהסיבה למשבר היא פליטה מוגברת של [גזי חממה](#) על ידי בני האדם. שמאז המהפכה התעשייתית, האדם עושה שימוש בדלקים (פחם, נפט וגז טבעי, ובחומרים כימיים בחקלאות ותעשייתית). חומרים אלה פולטים לאטמוספירה כמויות גדולות של גזי חממה הגורמים לעליית הטמפרטורות בכדור הארץ שמשמעותה [התחממות גלובלית](#).

אחד מגזי החממה הוא [פחמן הדו-חמצני](#) (CO₂) אשר יותר ממחצית הגידול בפליטתו התרחש מאז 1970, בעיקר כתוצאה מהתחבורה, התעשייה וייצור החשמל. פליטת ה CO₂ ומספר גזים נוספים) מתאן, תחמוצות חנקן, אדי מים וגזים אחרים,) גורמת לכך שאנרגית החום של השמש נלכדת באטמוספירה וכתוצאה מכך הטמפרטורה עולה בהדרגה. ככל שריכוזם גבוה

יותר, צפויה עלייה גדולה יותר בטמפרטורה בכדור הארץ, וכתוצאה מכך החמרה של תופעות שינויי

השינוי בטמפרטורה הממוצעת בעולם מאז המאה ה-19

האקלים בעולם, העלולות להיות קשות ולהקשות את החיים בעולם. חשיפה לטמפרטורות קיצוניות גורמת לפגיעות פיזיולוגיות (מכת חום והתייבשות, פגיעה בתפקוד הלב, במערכת העצבים ועוד).

בשנים האחרונות חוותה ישראל חלק מההשפעות של אירועי אקלים. אירועים אלה גררו בפועל שורה של נזקים לגוף, ולרכוש, לתשתיות, למערכות החשמל, למאגרי המים, למערכות סביבה, לפגיעה בתפקוד של שירותים עירוניים ושל סקטורים נוספים. ולכן, ישנה חשיבות שמדינת ישראל תיערך להשלכות אלה מבעוד מועד. למרבה המזל, היכולת לצמצם את פליטת גזי החממה נתונה גם היא בידי האדם. פעולות של מדינות ושל יחידים יכולות לסייע במזעור הנזק ובהיערכות לעתיד.

כדי למנוע המשך פליטות גזי החממה לאטמוספירה על המדינות, ובהן ישראל, לשנות את מקורות האנרגיה ולעבור משימוש [בדלקים פוסלים](#) (דלק מאובנים): סולר, דלק וגז [לאנרגיה מתחדשת](#): אנרגיית שמש, אנרגיית רוח, אנרגיה הידרואלקטרית אנרגיה מגלי הים. וכמובן האמצעי היעיל והפשוט ביותר-[התייעלות אנרגטית](#)-הפחתת הצריכה. וכן, קליטת פחמן דו - חמצני מהאוויר ע"י שתילה של יערות.

נודעת חשיבות רבה גם למרכיב ההסברה, המסר צריך להיות חד וברור לפיו על כולנו מוטלת האחריות לפעול לצמצום ממדי האסון, ועל כך נאמר יפה שעה אחת קודם.